

Scientific Bulletin of Namangan State University

Volume 1 | Issue 11

Article 40

11-11-2019

IMPORTANCE OF TRAVELLING AND TOURISM AT THE FORMATION OF HEALTHY LIFESTYLE OF THE PUPILS OF BEGINNING CLASSES.

Hamidullo Habibulloyevich Boltaboyev

Docent of the physical culture and teaching of sport subjects The importance of travel and tourism in the formation of a healthy lifestyle in primary school students Associate Professor, Department of Physical Culture and Teaching of Sports Disciplines, Namangan State University.

Follow this and additional works at: <https://uzjournals.edu.uz/namdu>

 Part of the [Education Commons](#)

Recommended Citation

Boltaboyev, Hamidullo Habibulloyevich (2019) "IMPORTANCE OF TRAVELLING AND TOURISM AT THE FORMATION OF HEALTHY LIFESTYLE OF THE PUPILS OF BEGINNING CLASSES.," *Scientific Bulletin of Namangan State University*. Vol. 1 : Iss. 11 , Article 40.

Available at: <https://uzjournals.edu.uz/namdu/vol1/iss11/40>

This Article is brought to you for free and open access by 2030 Uzbekistan Research Online. It has been accepted for inclusion in Scientific Bulletin of Namangan State University by an authorized editor of 2030 Uzbekistan Research Online. For more information, please contact sh.erkinov@edu.uz.

IMPORTANCE OF TRAVELLING AND TOURISM AT THE FORMATION OF HEALTHY LIFESTYLE OF THE PUPILS OF BEGINNING CLASSES.

Cover Page Footnote

???????

Erratum

???????

ISSN:2181-0427

**ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ
ОЛИЙ ВА ЎРТА МАХСУС
ТАЪЛИМ ВАЗИРЛИГИ**

**НАМАНГАН ДАВЛАТ УНИВЕРСИТЕТИ
ИЛМИЙ АХБОРОТНОМАСИ**

**НАУЧНЫЙ ВЕСТНИК НАМАНГАНСКОГО
ГОСУДАРСТВЕННОГО УНИВЕРСИТЕТА**

2019 йил 11 сон

BOSHLANG'ICH SINIF O'QUVCHILARIDA SOG'LOM TURMUSH TARZINI SHAKILLANTIRISHDA SAYYOHLIK VA TURIZMNI AHAMIYTI.

Boltaboyev Hamidullo Habibulloyevich

Namangan davlat universiteti jismoniy tarbiya va sport fanlarini o'qitish kafedrasida dotsenti

Аннотация: *Barkamol avlodni voyaga etkazish, shu asosda ijtimoiy munosabatlarni rivojlantirishda sog'lom turmush tarzining ma'naviy-ahloqiy ta'sirini ilmiy asoslash, Mustaqillik tufayli turmush tarzini ilmiy tahlil etish va o'rganish masalasi dolzarb mavzuga aylandi.*

Milliy mustaqillik tufayli mamlakatni modernizasiya qilish va aholiga munosib turmush sharoitini yaratib berish, kelajak avlodga sog'lom turmush tarzini shakillantirish ishlarini rangbarangligini oshirish va rivojlantirish.

Калит сўзлар: *Zo'riqish, o'yin-estafetalar, sport mashqlari, ekskursiya, turizm, yo'riqchi, kuch, chaqqonli, chidamkorlik.*

ЗНАЧЕНИЕ ПУТЕШЕСТВИЯ И ТУРИЗМА ПРИ ФОРМИРОВАНИИ ЗДОРОВОГО ОБРАЗА ЖИЗНИ У ШКОЛЬНИКОВ НАЧАЛЬНЫХ КЛАССОВ.

Доцент кафедры физической культуры и преподавания спортивных дисциплин
Наманганского государственного университета

Аннотация: *воспитание развитого поколения, и на этой основе научное обоснование культурно-морального воспитания здорового образа жизни при развитии социальных отношений, анализ изучение образа жизни благодаря независимости является актуальной задачей.*

Модернизация страны благодаря независимости и создание достойных условий быта для населения, развитие разнообразия работ по формированию здорового образа жизни.

Ключевые слова: *нагрузка, игры-эстафеты, спортивные упражнения, экскурсия, туризм, сила, быстрота.*

IMPORTANCE OF TRAVELLING AND TOURISM AT THE FORMATION OF HEALTHY LIFESTYLE OF THE PUPILS OF BEGINNING CLASSES.

Docent of the physical culture and teaching of sport subjects

The importance of travel and tourism in the formation of a healthy lifestyle in primary school students Associate Professor, Department of Physical Culture and Teaching of Sports Disciplines, Namangan State University.

Abstract: *the education of the developed generation, and on this basis, the scientific justification of the cultural and moral education of a healthy lifestyle in the development of social relations, the analysis of the study of lifestyle due to independence is an urgent task.*

Modernization of the country due to independence and the creation of decent living conditions for the population, the development of a variety of work to create a healthy lifestyle.

Keywords: *load, relay games, sports exercises, excursion, tourism, strength, speed.*

Hozirgi kunda har bir shaxsning jismoniy rivojlanishiga ta'sir etuvchi omillarning shakli ko'paymoqda. Masalan, turli o'zgarishlar, o'quv shakli va yashash joyini o'zgarishi, yashash qoidalari, bolalar va o'smirlarni hayoti, bularning hammasi o'z sog'ligiga zarar keltirmasdan yangi sharoitga moslashishiga majbur etadi.

Bizning hozirgi zamon rivojlanishimizni xususiyati o'quvchi yoshlar ruhiyatiga ancha yuklama (zo'riqish) bilan ta'sir etmoqda.

Sayrlarda jismoniy tarbiya mashg'ulotlari bolalarning yurak qon-tomir, nafas olish, muskul va organizmning boshqa muhim sistemalarini rivojlantirishga yordam beradi. Bunga mashg'ulotlarga harakatli o'yinlar, o'yin-estafetalar, sport mashqlari, yurishning hilma-xil turlari, asosiy harakatga doir mashqlarni kiritish bilan erishiladi. Sayrdagi jismoniy tarbiya mashg'ulotlari vaqtida faoliyat turlari doimo navbatlashtirib turiladi: tez bajariladigan mashqlar ancha sekin bajariladiganlari bilan navbatlashtiriladi. Bu esa butun mashg'ulot davomida bolalarning yuqori ishchanlik qobiliyatini saqlash imkonini beradi. Masalan, sekin yugurish o'yini bilan almashtiriladi, o'yin esa asosiy harakat mashqlari bilan almashinadi va hokazo[1,3].

Turizm yo'riqchilari turizmni aktiv dam olish vositasi sifatida tushunib uni bilim olish, hayotiy-amaliy malakalarga ega bo'lish uchun reja asosida va o'zlari ko'ngilli ravishda mustaqil tashkillashlari mumkinligini bilishi; reja asosidagi turizm (ekskursiya tarzida) avtobuslar, samolyotlar, teploxod, poezdlar va boshqalarda oldindan belgilangan joylarga borishlari; ko'ngilli turizmni piyoda, velosipedda, otda va boshqa vositalarda bir kunlik, ko'p kunlik qilib tashkillanishi, ular oldindan bosib o'tish qiyinligiga qarab tanlangan marshrutlar bo'ylab (5 xil qiyinlikdagilardan birini tanlab) o'tkazadilar.

Sayrdagi mashg'ulotlarning o'ziga xos xususiyatlaridan biri shuki, umumrivojlantiruvchi mashqlar ketma-ket emas, balki mashg'ulotning turli qismida o'tkaziladi: kirish - tayyorgarlik qismidagi yurish vaqtida bolalar turli xil qo'l harakatlarini bajaradilar, sekin yurish, bir va ikki oyoqda sakrash bilan navbatlashtiriladi: asosiy qismda esa oyoq va gavdani harakatlantiruvchi mashqlar beriladi. Umumrivojlantiruvchi mashqlarni shu zaylda bajarish vaqtini tejaydi, mashg'ulotni jo'shqinroq qiladi, bu esa yilning sovuq davrida ayniqsa muhimdir.

Sayrdagi mashg'ulotlarning boshqa xususiyati ularga bolalarning sport o'yinlari va mashg'ulotlarga, ya'ni arg'amchidan sakrashga, sirpanishga, chang'ida yurishga o'rgatilishidir. Boshlang'ich sinf o'quvchilarida bolalar basketbol, futbol, xokkey o'yini elementlariga o'rgatiladi, badminton o'yinini o'rganishadi. Tayyorlov guruhlarida bolalarning yuqoridan aytib o'tilgan sport o'yinlarining o'zlashtirish davom ettiriladi va stol tennisi o'yinini elementlariga o'rgatishni boshlanadi. Bundan tashqari sayrdagi mashg'ulotlar vaqtida bolalar avvalgi jismoniy tarbiya mashg'ulotlarida o'rgangan asosiy harakatlarni mustahkamlaydilar[1,3,5].

Sayrdagi jismoniy tarbiya mashg'ulotlari 3 ta o'zaro bog'langan qismlardan: kirish - tayyorgarlik, asosiy va yakunlovchi qismdan tashkil topadi.

Kirish-tayyorgarlik qismi. Bolalarni uyustirishga, ularga bo'lajak faoliyatiga xohish uyg'otishi mashg'ulotlarning asosiy qismidagi jismoniy yuklamalarga asta-sekin tayyorlashga davom etilgandir.

Kirish tayyorgarlik qismi saflanish va yurishdan boshlanadi. Yurish vaqtida bolalar eng oddiy qo'l harakatlarini bajaradilar. Qo'llar yuqoriga, yon tomonlarga uzatish, chapak chalish, aylana harakatlar qilish va xokazolar. Bu mashqlarning bajarilishi yelka kamari muskullarini rivojlantiradi, harakatlar muvofiqligini yaxshilaydi. Yurish vaqtida tarbiyachi qadamning aniqligiga qo'l harakatlarining to'g'riligiga, oraliq masofaga rioya qilinishi va harakat yo'nalishiga e'tibor beradi. Yurishdan to'xtamay turib, sekin yurishga o'tiladi. U bolalarning yoshiga qarab 1-3 minut davom etishi mumkin. Odatda bu yugurish sport maydonchasida o'tkaziladi. Bolalar qatorga bittadan saflangan holda aylana bo'ylab bir-birini quvib o'tmasdan, bir-birini turtib yubormasdan oraliq masofaga rioya qilib yuguradilar. Bolalar ikkinchi, uchinchi aylanganda mashq bajaradilar (3-4) tizzalarni yuqoriga ko'tarib, juftlama qadam bilan yonlanmasiga yuguradilar, bir oyoqlab, ikki oyoqlab, bir oyoqdan ikkinchi oyoqqa o'tib sakraydilar, orqa bilan oldinga yuguradilar, orqaga aylanib qaytishni bajaradilar va hokazo. Bu mashqlarning barchasi oyoq, tos muskullarini mustahkamlaydi, bolalarning fazoviy mo'njal olishini takomillashtiradi va bundan tashqari ularga ijobiy his-tuyg'ularni uyg'otadi. Sekin yugurish yurish bilan tugallanadi. Tayyorlov qismi 3-5 minut davom etadi. Yilning sovuq kunlarida mashg'ulot bajarishda bolalar saflanmaydilar: bolalar binodan chiqishlari bilanoq, qo'l harakatlarini bajarib sport maydonchasi tomon boradilar[3,4,5].

Mashg'ulotning asosiy qismi (bolalarning yoshiga qarab) 14 minutdan 26 minutgacha davom etadi. Bu qismda bolalarning organizmi funksional imkoniyatlarini oshirish, kuchni, chaqqonlikni, umumiy chidamlilikni rivojlantirish fazilatlarini xal qilinadi. Bundan tashqari asosiy harakatlar mustahkamlanadi va ulardan o'yin faoliyatida foydalanish ko'nikmalari hosil qilinadi[1,5].

Boshlang'ich sinf o'quvchilarida asosiy qism sport mashqlari yoki sport o'yinlari elementlarini o'zlashtirishdan boshlanadi. So'ngra o'rtacha sur'atda qisqa vaqt (1 minutdan 15 minutgacha) yuguriladi. U tugagandan keyin bolalar asosiy harakatlardan birini mashq qilib o'rganadilar. Shundan keyin bolalar yana o'rtacha sur'atda yugurtiriladi, so'ngra harakatli o'yinlar o'tkaziladi.

Tayyorlov guruhidagi asosiy qism huddi boshlang'ich sinf o'quvchilaridagi kabi o'tkaziladi, lekin tarbiyachi ko'proq guruhlararo metoddan foydalanadi. Bu esa pedagogning bolalarga ta'lim berishi hamda bolalarning egallagan malakalarini mustaqil ravishda takomillashtirish bilan qo'shib olib borishga imkon beradi.

Asosiy qismdagi yugurishning davomiyligi ilova qilingan rejalarda ko'rsatiladi. Yugurishni o'tkazish uchun sport maydonchasi bo'ylab aylanadi va bolalar bog'chasi belgilangan joydagi turli yo'lakchalardan foydalaniladi. Bolalar tarbiyachisi ko'rib turadigan joylarda yugurishlari, yugurayotganda har birining oralaridagi masofa 1,5-2 qadam bo'lishiga rioya qilishi kerak. Boshlang'ich sinf o'quvchilarida yugurishning ushbu turi murakkablashtiriladi – bolalarga turli to'siqlarni yengib o'tadigan yo'nalish tavsiya qilinadi. Masalan, qiyatepalikka yugurib chiqish, xoda ustidan oshib o'tish, ustunlarni ilon izi qilib yugurib o'tish, darvozalarga emaklab kirish va hokazo. Bu chaqqonlikni, chidamlilikni rivojlantiradi, harakat muvofiqligini yaxshilaydi. Bunda tarbiyachi maydoncha atrofidagi to'siqlardan 2-3 tasini aytadi, bolalar maydoncha bo'ylab 2-3 marta yugurib chiqish davomida to'siqlarni ketma-ket yengib o'tadilar.

Asosiy harakatlarni sport mashqlarini yoki sport o'yinlarini elementlarini bajarishda shoshma-shosharlikka yo'l qo'yishi mumkin emas – harakatlarni aniqligi va tugallanganligini talab etish zarur.

Mashg'ulotning asosiy qismi harakatli o'yin bilan shug'ullanadi. Tavsiya qilingan rejalarda yurish, tirmashib chiqish, sakrash, uloqtirish bilan qo'shib olib boriladigan harakatli o'yinlar tanlangan. Bolalarning harakat faolligini oshirish maqsadida yutqazganlar (tutilganlar) kamida 1 marta o'yindan chiqadilar. O'yinda uzoq to'xtash, takrorlash o'rtasidagi tanaffus 15-20 sekund bo'lishi kerak. Aksincha, agar bolalarga bir oz dam berish yoki ular e'tiborini o'yin qoidasini aniq bajarihga qaratish lozim bo'lsa, o'yinning takrorlanishi o'rtasidagi tanaffusni ohirish mumkin.

Mashg'ulotni yakunlovchi qismida sekin yugurib turib yurishga o'tiladi. Uning davomiyligini tarbiyachi yakunlovchi qismdan oldingi harakatli o'yinda bolalarning faolligi ob-havo sharoitlari va bolalarning tayyorgarligiga qarab tartibga soladi: ko'p harakat qilgan o'yindan keyin sekin yurish vaqtini ikki barobar qisqartirilishi yoki butunlay o'tkazilmasligi, bolalar esa maydoncha bo'ylab bamaylixotir yurishlari kerak. O'rtacha harakatchanlikdagi o'yindan keyin, ayniqsa yilning sovuq davrida mashg'ulot boshida qancha vaqt sekin yugurilgan bo'lsa, oxirida ham shuncha vaqt sekin yugurish kerak.

Mashg'ulot davomida yoki bevosita undan oldin obi-havo sharoiti o'zgarihi mumkin. Shunda pedagog mashg'ulotning borishini o'zgarishiga, boshqa harakatlarni tanlashga to'g'ri keladi. Masalan, tirmashib chiqish rejalashtirilgan edi, gimnastika devorchasining pog'onalari muz bosgan. Bunday paytda mashg'ulotga emaklab o'tish, qorchalarni uloqtirish va hokazo elementlarini kiritish mumkin. Agar qor yog'ib, maydoncha tozalanmagan bo'lsa, o'yinlarni boshqa joyda o'tkazish mumkin.

Butun mashg'ulot davomida bolalar ko'p yuguradilar. Maktabgacha tarbiya yoshidagi bolalar yugurish tezligiga qarab uni uch xil: sekin, o'rtacha suratda va tez yugurishlarga ajratish mumkin.

Sekin yugurish bolalarda umumiy chidamlilikni tarbiyalashning muhim vositasidir. Boshlang'ich sinf o'quvchilari bolalarida yugurish tezligi 1,3-1,5 m/sek ni tashkil etadi. Yugurish jarayonida yurak-tomir va nafas olish sistemalarining faoliyati odatda organizmni kislorodga bo'lgan ehtiyojini to'la ta'minlaydi. Shu tufayli bolalar bunday tezlikda ancha vaqt yugurishlari mumkin va shu tarzda ijobiy mashq qilish samarasiga erishiladi[1,2].

Sekin yugurish vaqtida bola gavdasini to'g'ri tutadi, uning yelkasi yozilgan, boshi ko'tarilgan, qo'llari bo'shashtirilgan bo'ladi. Avval oyoq uchi yerga tekkizilishi, keyin esa butun kafti bilan qadam qo'yishi kerak, qadam qisqa-atiga 2-3.

Bolalarning sekin yugurishiga o'rgatish uchun yurishni asta-sekin tezlashtirish kerak.

O'rtacha sur'atda yugurishi bolalar organizmining eng muhim sistemalari faoliyatiga yuqori talablar qo'yadi va ayni paytda ularning rivojlanishiga muhim ta'sir ko'rsatadi. Bunday yugurish tezligi boshlang'ich sinf o'quvchilarida 2,2-2,4 m/sga teng bo'ldi. Tadqiqotlar boshlang'ich sinf o'quvchilari bolalari shunday tezlik bilan to'xtovsiz

500-600 metr yugurishlari ko'rsatildi. Bolalardagi mavjud imkoniyatlar chidamlilikni oshirish maqsadida ushbu yugurish turini mashg'ulotlarga kiritishga imkon beradi.

O'rtacha sur'atda yugurish vaqtida bolalarning gavdasi oldinga bir oz egilgan bo'ladi, ular boshlarini to'g'ri tutadilar, siltanish oyog'ining sonini oldinga ko'proq chiqaradilar, oyoqning butun kaftini yerga qo'yadilar va keyinchalik oyoq uchi bilan itarilib yerdan uzadilar. Qo'llar tirsaklardan zo'riqtirilmay bukilgan, barmoqlar bo'shashtirilgan bo'ladi.

Tez yugurish o'yinlari, o'yin estafetalarining tarkibiy qismidir. Maktabgacha tarbiya yoshidagi bolalarda u 10 metrdan – 30 metr masofada o'tkaziladi.

Tez yugurish vaqtida gavda va bosh oldinga egilgan, qadamlar keng va jadal tashlanadi. Siltanish oyog'ining soni faol ravishda oldinga chiqariladi va oyoq tagini yozish bilan depsiniladi.

Rejalarda keltirilgan tavsiyalar chidamlilik darajasi o'rtacha bo'lgan bolalarga mo'ljallanganki, bunda bolalarning o'rta guruhdagi sayrlar vaqtida jismoniy tarbiya mashg'ulotlarida ishtirok etilganligi hisobga olingan. Agar bolalar katta yoki tayyorlov guruhlarda shug'ullana boshlagan bo'lsa, ularning asta-sekin ko'rsatilgan yuklamalarni bajarishga olib kelish kerak. Buning uchun ikki, uch oy ichida bolalar ko'rsatilgan masofani faqat yarmini yugurib o'tadilar. To'rtinchi, beshinchi oylarda sekin yugurish masofasini ular to'liq yugurib o'tadilar, o'rtacha sur'atda yugurishda esa hamon masofani yarmini yugurib o'tadilar. Faqat yil oxiriga kelib bolalardan ko'rsatilgan masofani to'liq yugurib o'tishni talab qilish mumkin.

Sayrdagi mashg'ulotlarni yilning issiq davrida boshlagan ma'qul: chunki bolalar organizmi havo haroratining pasayishiga asta-sekin ko'nikib boradi, bu esa sovuq kunlarda mashg'ulot o'tkazishga tayyorlanish imkonini beradi. Agar mashg'ulotlar boshqa davrda boshlangan bo'lsa, dastlabki mashg'ulotlarni davomiyligini qisqartirilishi kerak: bolalarga ikki marta yugurib o'tish va bitta harakatli o'yin bajarishni taklif qilish mumkin. Vaqt o'tishi bilan boshqa mashqlar ham kiritiladi va uchinchi to'rtinchi hafta oxirlarida mashg'ulot to'liqligicha o'tkaziladi.

Ochiq havoda jismoniy tarbiya mashg'ulotlarini o'tkazishning ko'p yillik tajribasi hamma bolalar moslashish davrining oxiriga kelib, tavsiya etilayotgan jismoniy yuklamalarni uddalayotganligidan dalolat bermoqda. Boshlang'ich sinflarda sayyohlik va turizmni orqali tavsiyalarni bajarish vaqtida mashg'ulotning harakatli qismini 85-90 % ga oshirish mumkinligi ko'rsatadi, bu esa bolalarning jismoniy tayyorgarligini yaxshilashga, ular salomatligini mustahkamlashga ta'sir ko'rsatadi[1,3].

Turmush tarzi ijtimoiy jarayonlar ichida eng barqaror, tashqi ta'sirga kam beriluvchan hodisa bo'lib, uning ob'ektiv va sub'ektiv omillar uyg'unligida o'zgarishni boshidan kechirishi tabiiy jarayondir. Bunda turmush tarzining sub'ektlari hisoblangan odamlarning ichki olamiga ta'sir qilib, ong tushunchalari, tafakko'r tarzini yangilashga katta ehtiyoj seziladi;

Sog'lom turmush tarzini qaror toptirishda birinchi navbatda odamlarning hayotga munosabati, yangilikning mohiyatini tushunib, uning afzalligiga ishonch hosil qila olishlariga erishish muhim ma'naviy omil hisoblanadi. Bunda, bir tomondan, inson ruhining ta'sirchanlik qobiliyatiga asoslanish, ikkinchi tomondan, shunga mos holda ta'sir

vositalarini qo'llash taqozo qilinadi. SHuning uchun mazko'r muammo yo'zasidan konkret-sosiologik tadqiqotlar o'tkazish, ularning natijalarini umumlashtirish, mutasaddi tashkilotlar diqqatiga havola qilish, uni hal etish tizimini vujudga keltirish va amaliy yo'lga qo'yish kerak;

References:

1. Xonkeldiev SH., Abdullaev A. Talabalar orasida sog'lom turmush tarzini targ'ibot qilish. –Farg'ona, "Farg'ona" nashriyoti, 2011 y.
- 2.Abdullaev M. Asrarova Z. SHaxsiy ehtiyojlar. // Sog'lom avlod uchun, 2001.
- 3.Xolmatova M. Sog'lom avlod tarbiyasining ijtimoiy falsafiy muammolari. // Mustaqil O'zbekiston: falsafa fanlarining dolzarb muammolari. - T.: 2000.
- 4.Shayxova X. Turmush, oila va ma'naviy tarbiya. // Mustaqil O'zbekiston: falsafa fanlarining dolzarb muammolari. T.: Fan, 1997.
- 5.Arziqulov R. Sog'lom turmush tarzi asoslari (Valeologiya)// O'zbekiston milliy ensiklopediyasi, Toshkent 2009 y.
- 6.B.Madaminov, R.Salamov Jismoniy tarbiya nazariyasi va uslubiyotining amaliyoti// T.: Muharir-2013y.

МУНДАРИЖА

ФИЗИКА-МАТЕМАТИКА ФАНЛАРИ

01.00.00

ФИЗИКО-МАТЕМАТИЧЕСКИЕ НАУКИ

PHYSICAL AND MATHEMATICAL SCIENCES

- 1 Асимптотическая минимаксность линейно-ядерных оценок функции распределения
Абдушукуров, А. А, Муминов А.Л..... 3
- 2 Trajectories of quadratic operators which map I_2 to itself
Juraev I.T..... 10
- 3 Maple tizimida parabolik turdagi xususiy hosilali differensial tenglama uchun aralash masalani to'rt usulida yechish
G.A.Nazarova, Z.O. Arziqulov..... 19
- 4 Краевая задача для уравнения четвертого порядка с сингулярным коэффициентом в прямоугольнике
Уринов А.К, Азизов М.С..... 26

КИМЁ ФАНЛАРИ

02.00.00

ХИМИЧЕСКИЕ НАУКИ

CHEMICAL SCIENCES

- 5 Oxytropis Rosea o'simligining Efir Moylari Tarkibi
Sulaymonov Sh, Abdullayev Sh, Qoraboyeva B..... 38
- 6 Уйғунлаштирилган ярим даврий усулда натрий карбоксиметилцеллюлоза олиш
Сайпиев Т.С, Абдуллаев А.М..... 42

БИОЛОГИЯ ФАНЛАРИ

03.00.00

БИОЛОГИЧЕСКИЕ НАУКИ

BIOLOGICAL SCIENCES

- 7 Фарғона водийсида тарқалган дўлана (*grataegus l.*) ўсимлигининг микромицетлари ва касалликлари
Абдуразақов А.А, Юсуфжон Ғ. Ш..... 50
- 8 Анатомическое строение ассимилирующих органов *eruca sativa mill.* (сем. brassicaceae) при интродукции в Сурхандарьинской области
Муқимов Б.Б..... 56
- 9 Энергетический потенциал гумуса сероземов
Юлдашев Г, Хайдаров. М..... 62
- 10 Регуляция влияние 6"-п-кумароилпрунина на энергетической функции митохондрий с ионами кальция
Мамажанов М 67
- 11 Ёўзанинг *El-Salvador* ёввойи шаклида морфобиологик ва қимматли хўжалик белгиларини назорат қилувчи номзод генларни аниқлаш
Комилов Д.Ж., Бахрутдинова Н.З., Орипова Б.Б. , Кушанов Ф.Н..... 72

ТЕХНИКА ФАНЛАРИ

05.00.00

ТЕХНИЧЕСКИЕ НАУКИ

TECHNICAL SCIENCES

12	Robotni harakatini amalga oshiruvchi arduino platformasi
Abdullayeva Sh.I.....	79
13	Ахборот хавфсизлигига бўладиган таҳдидлар ва уларнинг таҳлили
Ғаниева Ш.Н, Азимжонов У.А., И.А. Қосимов.....	84

ТАРИХ ФАНЛАРИ

07.00.00

ИСТОРИЧЕСКИЕ НАУКИ

HISTORICAL SCIENCES

14	Давлат–тарихий-маданий анъаналар ташувчиси сифатида
Жўраев А.Т..... | 89 |
|----|--|----|

ФАЛСАФА ФАНЛАРИ

09.00.00

ФИЛОСОФИЧЕСКИЕ НАУКИ

PHILOSOPHICAL SCIENCES

15	Ma'furani tahlil etishning o'ziga xosligi
Mamatov O.V.....	95
16	Кечиримлилик: фалсафий-ирфоний таҳлил
Исақова З.Р.....	99
17	Инсон тақдирини англашдаги диний-фалсафий қарашлар ривож
Мадримов Ж.Б.....	107
18	Сўфийлик таълимоти ривожда Азизиддин Насафий илмий меросининг ўрни
Маматов М.А.....	116
19	Жамиятимиз янги тараққиёт босқичида хотин-қизларнинг инновацион
(тадбиркорликка йўналтирилган) фаоллиги
Ғаниев Б.С.....	122
20	Huquqiy munosabatlarning ma'naviy jihatlar
Sultonov A.X.....	129
21	Таълим-тарбия – тараққиёт пойдевори: ижтимоий-фалсафий талқин
Амирхўжаев Ш.Қ.....	135

ФИЛОЛОГИЯ ФАНЛАРИ

10.00.00

ФИЛОЛОГИЧЕСКИЕ НАУКИ

PHILOLOGICAL SCIENCES

22	Ўзбек тилида антонимо-синонимик муносабатлар(“Ҳибатул ҳақойиқ” асари
лексикаси мисолида)
Сайидирахимова Н.С.....	142
23	Matn birliklari
Omonov A.....	147
24	Муаллиф ва таржимон ўртасидаги руҳий ўхшашликлар ва таржима сифати
Будикова М.Х.....	151

25	Ўзбек тилидан инглиз тилига бадиий таржиманинг лингвомаданий таҳлили (Абдулла Қаҳҳорнинг “Анор” ҳикояси таржимаси мисолида) Досбаева Н.Т.....	157
26	Дейктик белгили сегмент қурилмалар прагматикаси Умурзоқова М.Э.....	163
27	“Минг бир қиёфа” романида замонавий аёл муаммоси Азизов Н.Н.....	168
28	Николас Роу ижодида “Амир Темур” тасвири Бобаханов М.Я, Турсунов А.Х.....	172
29	Ҳозирги ўзбек шеъриятида исёнкор руҳ ғоялари Тажибаева Д	177
30	Янги тушунчаларни ифодалаш усуллари Лазиза С.Х.....	182
31	Туркий халқлар адабиётида навоий анъаналари Рузибоев Т.....	186
32	Лисоний шахс типларини ажратиш принциплари Ниязова Д.Х.....	193
33	Источниковедческий анализ тазкире “Канз аль-кутуб” Ас-Саалиби Сулаймонова Х.М.....	196
34	Chet til ta’limida madaniyatlararo tafovut masalalari Abduqodirov U.N.....	201
35	Психо-аналитик тасвирнинг миллий колорит яратишдаги аҳамияти Мардонова Л.У.....	207
36	Метонимия асосидаги иборалар Қўчқарова О.А.....	211
37	Национально-культурная специфика английских и русских слов Джуманазарова З.....	215
38	Сухайлий шеъриятининг жанр хусиятлари Болтабоева О.Ю.....	219
39	Ижтимоий тармоқ контентни тижоратлаштириш воситаси сифатида Бекназаров К.Т.....	223

13.00.00

**ПЕДАГОГИКА ФАНЛАРИ
ПЕДАГОГИЧЕСКИЕ НАУКИ
PEDAGOGICAL SCIENCES**

40	Boshlang’ich sinf o’quvchilarida sog’lom turmush tarzini shakllantirishda sayyohlik va turizmni ahamiyti Boltaboyev H.H.....	231
41	Jismoniy tarbiya tizimida sog’lom turmush tarzini shakllantirish usullari Azizov N.N, Azizov M.M.....	236
42	Sports lesson - time requirement Mikheeva A.....	240

43	Талабаларнинг ижодий фаолиятларини шакллантириш омиллари Умаров Қ.Б, Усманова Н.Қ.....	245
44	Qizlar jamoalari bilan ishlaydigan murabbiylar faoliyatining o'ziga xos xususiyatlari Azizova R.I.....	249
45	Метод shadowing в обучении языкам Жалолов Ш.....	252
46	Yosh avlodni barkamol qilib tarbiyalashda harakatli o'yinlarning ahamiyati Ismoilov T, Ismoilov G'.....	257
47	How to develop listening skills for students Nazarova Y.X.....	262
48	Мактабгача таълимда ахборот технологиясидан фойдаланишнинг назарий таҳлили Ботирова З.А.....	266
49	Ўқув жараёнида “бумеранг” методидан фойдаланишда вужудга келадиган муаммолар ва уларни олдини олиш йўллари Отамирзаев О.У, Зокирова Д.Н,.....	270
50	Формирование лексических навыков в английском языке в средних школах Ботирова З.Х.....	274
51	Mavhum (abstrakt) san'atning miya faoliyati va tarbiya bilan o'zaro bog'liqligi Isafov A.A.....	279
52	Физика ўқитувчисининг таълимга Инновацион ёндашуви Бекназарова З.Ф.....	282
53	Бўлажак ўқитувчиларнинг мустақил фикрлаш маданиятини ривожлантириш моделини такомиллаштириш Қамбаров М.М.....	286
54	Характерида истерик белгилар бўлган болалар тоифалари ва уларни ўқитиш Хусанов А.А.....	293
55	Boshlang'ich ta'limda innovatsiyaning ro'li Махмудова Н.А.....	298
56	Malakali gandbolchilarning musobaqa faoliyatini o'rganish Azizov S.V.....	302
57	Таълимда ижодий ўйинлар Tajiboyeva G.M.....	306
58	Мактабгача таълимда ривожланиш марказларини ташкил этиш муаммоларига доир Ўринова Ф.Ў.....	311
59	Тадбиркорлик фаолиятида умумхлоқий меъёрларнинг ўрни Эргашева Ф.И.....	316
60	Особенности преподавания математики гуманитариям Устаджалилова Х, А.....	321

61	Талабаларнинг ҳуқуқий компетентлигини ривожлантириш технологиялари Тилеуов Э.М.....	326
62	O'quvchi-yoshlarni faollik asosida ijtimoiy hayotga tayyorlash masalalari Abdullayeva N, Raxmonova Z.....	332
63	Оилада болаларнинг ижтимоий- ахлоқий сифатларини шакллантириш омиллари Ортиқова З.Н.....	335
64	Эффективность модели управления развитием международного сотрудничества высшего образовательного учреждения Юнусов Ш.Т.....	338
65	Alternative assessment as a means to develop study skills in esp classes in higher educational settings Kuchkarova Yana.....	343
66	Интеллектуальные компьютерные игры – как способ улучшения учебы детей Нажмиддинова Х.Ё.....	348
67	Кимё тарихи маълумотларидан фойдаланиш талабалар билим олишининг сифат ва самарадорлик омилли Нишонов М, Холмирзаева З.....	351
68	Малака ошириш жараёнида информатика ўқитувчиларини ижодий тафаккурини ривожлантириш механизми Ахмедова Ш.....	356
69	Кластер ёндашуви асосида минтақавий таълим тизимини бошқариш Тоштемирова С.А.....	361
70	Олий таълим муассасаларида математикадан замонавий ўқув машғулотларини ташқил этиш – таълим жараёнидаги инновацион технологиялардан бири Зулфихаров И.М., Ўринов Б.О.....	367
71	Бўлажак тарбиячиларда ижодкорлик сифатларини ривожлантириш Қодирова З.....	371